

Hétfői

FRISS ÚJSÁG

Független politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Muntenia (Zárda ucca) 4.

Főszerkesztő és Kiadó:
Joláthy B. Zoltán

Előfizetési árak:
Romániában egy évre 200 Lei
Csehszlovákiában egy évre 90 cK.

Nagyon reménytelen

már másfél évtizede az európai horizont. Semmi jót nem jelentett ez az elmúlt időszak a kontinens népeinek, mert a háboru után olyan gazdasági összeomlás következett, amelyet még ma sem heverhettünk ki. A háboru óta alig voltak pillanatok, amikor fenyegető vihar felhőkkel nem lett volna tele a láthatár. S a mai láthatáron jóformán egyebet sem lehet látni, mint viharfelhőket. Szociális, politikai, termelési pénzügyi válság mindennapi kenyerévé vált ennek a szerencsétlen földrésznek, mely talán soha sem volt annyira széttepett, mint amióta a wilsoni elvekre hivatkozva építették meg az új egységet. — Az okot bizonyos fokig a kormányok inkompetenciájában, a vezetők hozzáértésében lehet keresni. A mélyebben fekvő, általános okot azonban kétségtelenül Európa anyagi és szellemi értékeinek fölbomlása okozza. Ez a kontinens még mindig nem tud talpra állni a hallatlan értékpusztításból, amit a háboru jelentett. A mai Európa helyzete így az általános egyensúlytalanság jegyében áll, mely életének szinte minden területére kiterjed. Egyensúlytalanság az anyagiakban, a szellemiekben, a társadalmi és politikai élet ujabban felvetődött problémái és a régi kormányzó rutin szokott megoldásai között. Az a politikai nyelv, amelyet a háboru előtt beszéltünk, egyáltalán nem felel meg többé az új idők megoldandó kérdéseinek, melyek precedens nélkül állnak a történelemben. Új teremtető gondolatok, új emberek kellenének, akiknek gerincét nem örlötték meg a mögöttük lévő rettenetes évek. Olyan emberek, akiknek gondolkodásában nemcsak a már átélt dolgok, hanem a jövő is benne lakik. E helyett azonban Európa vezető

államférfiai tovább játsszák a régi játékokat és minden erőfeszítésük abban merül ki, hogy a különböző pontokon folyton megújuló válságokat ideig-óráig elsimítsák. Gyökeres változásra, mely e válságok okait is

ki tudná küszöbölni, egyelőre gondolni sem lehet. A mai társadalmat kellene átalakítani, akkor megvalósulna az igazi béke állapot, amely egyedül alkalmas arra, hogy jobb napokat várjasson Európa népeire számára.

Hogy is állunk azzal a Wieser István féle mélységesen emberi és magasztosan isteni fölfogással Őszinte hozzá szólás a szatmármegyei sváb propagandához

(Szatmár, 1928 március 4.)
Mielőtt történetileg és emberileg is kimutatnók Wieser István, nagykarolyi sváb propaganda vezér, mult számunkban közölt cikkében foglalt egyes lényegbeli állításainak tarthatatlanságát, előbb meg kell állapítsuk, hogy szorosan vett szatmármegyei sváb kérdés tulajdonképpen nincs is. Ilyen a szatmármegyei sváboknak soha eszébe sem jutott volna, ha nem akadnak ébredező propagandisták, akik isteni fölfogással és mélységesen gyarló emberi indulatokkal fűtve, fel, nem csapnak fogadatlan prókátoroknak. De nehogy azt higgye valaki, hogy ezt a megállapítást mi csak úgy hasból rögzítjük ide, sietünk hozzá fűzni, hogy tessék csak bármelyik értelmes és gerinces szatmármegyei (svábnak mondott) gazdálkodóval beszélni, — úgy mint mi tettük, — akkor mindenki meg lesz győződve róla, hogy bizony ez az erőszakosan megindult propaganda, legalább is Szatmár vármegyében nem a nép lelkéből fakadt. Sőt annyira nem, hogy Szinfalut kivéve minden a legkategorikusabban küzdene a legujabban elrendelt

német tanítási nyelv ellen és az a meggyőződésük, hogy ezt a rájuk nézve sérelmes rendeletet is ezek a fogadatlan és ép oly kellemetlen jóakaróik zúdították a nyakukba. — Ez tény s ugyanekkor nem meglepő-e, hogy az így vélekedő sváboknak nevezett, de izzig-érig magyarokról Wieser István tudatosan, pszichológusan és a lelki fejlődés törvényszerűségeit megértő iskolázott fővel azt mondja, hogy: „az én szorgalmas, becsületes sváb népemnek a pártjára álltam fajiságát megtartani, ápolni óhajtván!... Hát nem nyilvánvaló fogadatlan prókátoroskodás-e ez, amikor azok, akikről szó van — egész természetesen, vagyis éppen a lelki fejlődésük 200 év alatt kialakult törvényszerűségeit követve, tagadják rájuk erőszakolt svábságukat, sőt nyíltan vallják, hirdelik magyarságukat? Hát nem erőszakoskodás-e ez az egész mondva-csinált szatmármegyei sváb kérdés? Hiszen ebből nyilvánvaló az is, hogy ezekből a sváboknak mondott magyarokból csak azért akarnak most svábokat csinálni, hogy ezzel is a passzáka ma-

gyarság statisztikailag kimutatható létszámát!... Ez az igazság és emellett tény az is, hogy Wieser István ennek a politikai blöffnek a szolgálatában áll, mert csak nem akarja talán velünk is elhitetni, hogy ezt a fenköt és ezt a magasztosan isteni fölfogás szárnyaira emelkedett porhintését, — ezen gyarló emberi indulatait, tisztára idealizmusból csinálja. Ezt mesélje el másnak, de ne nekünk, mert mi ezt úgy sem hisszük el Önnek, kedves Wieser Pesta barátunk, mert hiszen a történelmi tények is rácsafolnak az Ön állításaira, amivel egyébként Önnek is tisztában kellene lennie, de persze a propaganda szemüvegén keresztül a történelmi tények is megváltoznak ugy-e? No meg aztán, — tegye csak egy kicsit Pesta barátunk a szívére a „jobb” kezét és valljuk be őszintén: hát csak élni is kell valamiből s ha nincs tanári állás, hát jó a propagandistaság is! Mi?! No lássa kedves barátunk! Milyen szépen ki fog itt sülni minden! De nehogy félre értsen bennünket, mi egy pillanatra sem irigyljük Öntől „ezt” a kenyeret. Csak használja egészséggel az emberi kor legvégső határáig s majd jövő számunkban rámutatunk még néhány őszinte jellemzőre s igyekeznünk fogunk fenkölt fővel s tudományosan, történelmi tényekkel beigazolni az Ön kis tévedéseit, hogy meglegyen velünk teljesen elégedve.

A viszontlátásra tehát kedves Pesta barátunk! A viszontlátásra... a jövő hétiig!...

Egy délután az adófronton

— Adókövetések megfigyelése madártávlatból —

(Szatmár, 1928 február 27.)
Mi sem természetesebb, mint hogy a most folyó adókövetésekkel városszerte foglalkoznak. Napi témája ez most minden háznak. Magától értetődik, hogy mi is felfokozott figyelemmel

kísérjük a polgári közteherviselés ezen fontos és mindenkit érdeklő folyamatait. A „Hétfői Friss Újság” munkatársa, mint csendes szemlélő, minden egyes bizottság működését, ha madártávlatból is, de figyelem-

mel kíséri s eddigi tapasztalatairól a következőekben számol be olvasóinknak: Az első szemle utam a 16 számú szobába

GYERMEKKOCSI
legelőször But. Basara-
bilor (Batthyányi u.) II. Hermann
TELEFON: 25 - nál

Nyomatványok, iroda felszerelések, üzleti könyvek, író-és rajzszerek nagy raktára
REIZER
könyvkereskedés

Nem reklám!!

Spitz Béla
cég, üzlet átépítés miatt, az összes raktáron lévő árukat bámulatos-olesón árusítja ki.

Nem reklám!!

Mivel az élet felét az ágyban töltjük

tegyük otthonunkat kellemessé egy
„RECORD”
paplannal és madracral

KÉSZÜL: „Record”
paplanpar szatmár.
Str. Cuza Voda
(v. Egivós u.)
13.

vezetett. Egy délután hetvenhat adózó ügyét tárgyalta le ez a bizottság és megállapíthatom, hogy bár a törvényhez betűszerint ragaszkodnak, ennél a bizottságnál nem számít, hogy kinek milyen kabátja van, kinek milyen a rokonsága, sem más protekció. Itt minden úgy megy, mint a karikacsapás; gyorsan, pontosan és a mi főigazságosan. Elő fordult példánál, hogy a letárgyalt ügyek közül, bár ötven százalékánál az adózóknak a tavalyihoz képest emelés mutatkozik, mégis ahol a méltányosság parancsolta, a tavalyi adóhoz képest is engedmények történtek. Az adókontingens — ha ugyan ilyenről beszélni lehet — amúgy is kijön, de viszont alig-alig egy-két ember hagyja el méltatlankodva a kivetőhelyiséget. — Csak egy iparos emberrel találkoztam a folyosón, aki ugyancsak elégedetlennek látszott a kive-

tés miatt, de ennek az ügyét állítólag a 10-es számú szobában tárgyalták. Kérdésekre előadta, hogy vele ugyancsak „kibabráltak”. — Nem is kellett nagyon faggatnom, mondta aztán magától is. Tavaly 60 ezer lei után adóztak meg s most, ahelyett, hogy a munkahiány miatt leszállították volna az adómat, inkább felemelték és most 80 ezer lei után adóztattak meg. Igazán érthetetlenül jártak el velem szemben. Megkérdeztek tőlem, hogy tavaly mennyi után fizettem adót és én hiába magyaráztam az ott ülő uraknak, hogy az idén nincs annyi jövedelemem s mert nem egyeztem bele az általuk javasolt 70 ezer lei utáni adóba, hát egész egyszerűen rám szózták a 80 ezer lei után adót. Hát kérem ez nem igazság! — fakadt ki emberünk és ott hagyott a faképnél... Lehet, hogy igaza volt!... — átsi.

rály parancsával s a törvény kiadott Susán fővárosában. A király pedig és Hámán leültek inni és Susán főváros szomorkodott. Bizony így van ez. Szórol szóra. A törvény kiadott, a király pedig és Hámán leültek inni és Susán főváros szomorkodott... A krónikás még választó jelet sem tesz a mondatok közé, úgy látszik az

írás szorosan összefüggött az e fajta törvények kiadásával. A kultúra terjedésével természetesen ez is megváltozott. Ma már az ilyen fajta parancsok nem mennek ilyen nyilvánosan. Hogy egyébként melyik a becsületesebb, arról lehetne vitatkozni. Abban azonban meg egyeznek, hogy ilyenkor a Hámánok inni szoktak...

Lőwenkopf Kálmán

A sváb propagandisták és a román nemzeti állam

— A svábok szolgálatrakész emberek —

(Carei, 1928 március 4.) A szatmármegyei sváb propaganda ugylátszik élénken foglalkoztatja a vidék lakosságát, mert amióta ez ellen állást foglaltunk, azóta tömegével kapjuk a falvakból a különböző hangu leveleket, amelyek mindegyike arról tesz tanúságot, hogy a vármegyében nem nagy szeretettel, sőt bizonyos foku ellenszennel fogadják a propagandisták sippal-dobbal való toborzását. A beérkezett levelek közül egy visszaemlékezést tartalmazó érdekes írást közlünk, amely élénk világot vet egyúttal egyik sváb vezér gondolatvilágára, jellemére. Ime az írás: A Bánát újságírói, nemzetiségre való tekintet nélkül, 1923 évi június hó 30-án. — Craiován, az ottani kollégákkal együtt kongresszust tartottak. Ezen az összejevetelen többek között Hollinger Péter, a sváb mozgalom egyik aktív szereplője, mint a „Cuvantul Banatului” című román lap munkatársa és e sorok szerény írója is részt vett. — Hollinger a város által adott banketten, persze német nyelven végtelenül érdekes kijelentéseket tett, amelyek homlokegyenest ellenkeznek a sváb sajtóorgánium, a „Schwäbische Volkspresse” állásfoglalásával, melyben Möller szenátor akkorában tiltakozott éppen ama szemrehányás ellen, hogy a svábok: „Ungarn gestern, Rumänien heute, die Schwaben sind gefällige Leute” és ime, Hollinger a banketten szórol-szóra a következőket mondotta: „Obzwar der § I. der Verfassung betont, dass Rumänien ein Nationalstaat ist, ist er dennoch keiner. Er wird aber einer werden und in 5 Jahren werde ich Ihnen in rei-

ner Rumänischer Sprache antworten.” — Ez magyarul ezt jelent: „Románia alkotmányának I §-a ugyan azt mondja, hogy Románia nemzeti állam, de azért még sem az. Hanem ige-nis azzá lesz és én 5 év múlva már tiszta román nyelven fogok Önöknek válaszolni.” — Nos, mit szólnak ehhez a többi sváb vezérek? — Mit szól ehhez Wieser István és a többiek? Ha így gondolkoznak, akkor mire nekik a német iskola és mire nekik az a fene nagy garral behidett faji öntudat és mire való az ébredésük, hiszen ez esetben ez csak utjában áll a román nemzeti állam kiépítésének. Mire nekik akkor a szatmármegyei magyar svábokat elnémetesíteni? Miért harcolnak akkor a románizáló iskolarendelet ellen? Kötelességszerűleg el kellett mondanom ezeket és megvallom, hogy Hollingernek a fenti kijelentésével óriási sikere volt, amit az utána következő román felszólaló következő megjegyzése is fényesen igazolt: „Őszintén bevallom, hogy én mint sovén román nacionalista schasem merem volna kimondani azt, amit Hollinger kimondott.”

Igy fest tehát a sváb vezérek belső világa, ha őszintén szólnak!...

— Fogházra ítélték egy béremelő háztulajdonost. A lucerni cantoni törvényszék 500 frank pénzbüntetésre és tíznapi fogházra ítélte egy háztulajdonost, aki tulzott bért követelt egy lakójától. — Nagy baj volna, ha ezt itt is bevezetnék.

Legsúlyosabb szövegek, legjobb angol gyanju fonalak legelőnyösebben

őzv. Friedmann Jenőné-nél (Ősztreicher palota)

Purim...

Lovelek küldettek a futárok által..., de Hámánok a mai korban is vannak

Öröm ünnepet ünnepelünk a héten. Purim örömmünnepét. Istene, olyan furcsán, olyan hitetlenül hangzik, hogy nekünk, zsidóknak örömmünnepünk is van! 364 napi sirás, jajgatás után a 365-iken — örülünk. Más felekezeteknél hetekig tart a farsang, nálunk egy napig... De a mi örömünk is különbözők a mások örömeitől. Más népek az örömnél örülnek, mi pedig — bármilyen különösen hangzik is — a bánatnak, a szomorúságnak, a vérnek, tudunk csak örülni. A bánatnak, a szomorúságnak, ami a szívünkben lakozott; a vérnek, ami testünkben már kifolyófélben volt és csak valami különös csoda folytán suhant el a bánat, nem omlott ki vér, nem veretett be a kirakat, nem kerültek máglyára a Tórák, nem gyaláztattak meg a templom csarnokai... Hogy is volt csak?... Egykor volt, hol nem volt, volt egyszer a király... Ennek a királynak volt egy gonosz tanácsadója... Elmondjam a történetét? Az! hiszem, fölösleges. Ismeritek, ismerjük. Tegnapról, máról, tegnapelőltről. Ugyanazok a vádak, ugyanazok a ráfogások, csak a jelszavak változnak nem-

zedékről-nemzedékre. Az idők járása szerint. Mit is mondott Hámán? „Van egy nép szét-szórva és elkülönödvé a népek közt birodalmad minden orszá-gában, törvényeik különbözőnek minden népétől és a király törvényeit nem tartják be, a királynak pedig nem érd-mes, hogy megtérje őket. Ha a királynak tetszik rendelje el, hogy irtsák ki őket.” Ugye már hallottunk ilyesfélét? A nagyapáink, az apáink, de még jó magunk is. Hámán akkoriban, jó néhány ezer évvel ezelőtt így szövegezte vádjait, ma már más-képen csinálják, de lényegében ugyanaz. A dolog keresztülvitele is teljesen egyforma, csak a módban van némi eltérés. Lásuk csak... »Levelek küldet-tek a futárok által a király összes országaiba, hogy pusztítsák el, öljk meg és irtsák ki mind a zsidókat, fiataljától, öz-vegyéig, gyermekeket és nőket egy napon, tiz-nharmadik nap-ján a tizenkettedik hónapnak — ez Adar hava — és vagyonu-kat rabolják el. Az írásnak más-solata szerint adassék ki tör-vény országáról-országra, hogy: készen legyenek erre a napra. A futárok futva indultak a ki-

Ha kellemesen akar szórakozni

akkor keresse fel a teljesen újja varázsolt

Vasuti restit,

ahol a legkényesebb igényeknek is megfelelő komfortban részesül. Izletes és kitűnő házi kosztja, elsőrendű fajhorai jobb időkre emlékeztet. Figyelmes kiszolgálás mellett olcsó és jó abbonoma kapható.

RÓTH LAJOS ÉS TÁRSA BANKHÁZ

TELEFON: 41. és 136.

Valuták

csékek arany, ezüstpénzek vétel, eladása

STRADA LUCACIU (HAM JÁNOS UCCA) 10. TÖRVÉNYSZEK MELLETT

Kölcsönök, Betétek

legelőnyösebben idegen valutában is

Sorsjegyszálló

Hozás minden hónapban állásnyeremények

TELEFON: 41 és 136.

Biztosítóosztály

A Steua Romanel volt Phénix Bec 1 kőgyűnké

Vérvádát kovácsoltak egy cselédleány kosztjából

A babonás legenda majdnem pogromot idézett elő

(Szatmár, 1928 március 3.)
Néhány nap előtt olyan izgalmas napok virradtak a szenci-i és környéki zsidóságra, amilyenekre évtizedek óta aligha volt még példa. A vérvád meséje, ez a faluszerte még ma is bujdosó, a hétköznapi közöny hamuja alatt fűzőkként izzó babonás legenda felelevenedett és olyan félelmes mérveket öltött, hogy már-már pogrommal fenyegette a környék békés zsidó lakosságát. A szenci-i vasútállomás egyik tisztviselőjének családjáról azt a hírt terjesztették az emberek, hogy néhány a környéken ismeretlen zsidóval együtt rituális gyilkosságot akart elkövetni Molnár Vilmán, a náluk szolgáló 20 éves cselédleányon. — Maga a lány kezdte terjeszteni ezt a lehetetlen vádat és a leány okatlan beszédét még az intelligensebb szenciek is elhívték s az ottani zsidóság fölháborodásában szinte kényszerítette az állomási tisztviselőket, Schlesingeréket, hogy rágalmazás és hamis hírterjesztés címén megtegyék a feljelentést a korlátolt kis cseléd ellen. A főtárgyalást ebben az ügyben a napokban tartották meg. Molnár Vilma el-

ső pillantásra degenerált, exaltált és szellemi fejlődésében visszamaradt leány benyomását kelti. — Hiába mondanak nekem akármit, én már csak tudom azt, amit tudok — vallotta bimbán a leány. Nem mondom én egy szóval sem, hogy rossz lett volna hozzám a nagysága, — sőt nagyon is jó volt. De ki látott már olyasmit, hogy reggelire fél liter tejet adjanak a cselédnek és hozzá még jókora darab húst is? Ugy hiszaltak engem, mint valami libát, hogy kövérebb legyek, ha levágnak. Minden jel arra mutatott, hogy a veszemre törnek, egész éjeleket nem tudtam aludni és minden pillanatban attól féltem, hogy már jönnek is értem. Több ízben láttam gyanús zsidó férfiakat ögyelegni a ház körül. — Mondja Vilma — kérde az elnök — igazán azt hitte maga, hogy leakarják mészárolni? — Hát hogyne hittem volna, mikor egész biztosan tudtam. —

Egy órai tárgyalás után az elnök kijelentette, hogy az idegyógyászati klinika professzorával fogják megvizsgáltatni a leány elmeállapotát, mert a további faggatás során igen összefüggéstelenül beszélt.

ben sem igyekeztek azokat meg rövidíteni. (Vajjon mit szólnak ehhez a fenkőlt propagandisták? A szedő.)

Biztosítsunk a "NATIONALA"

Biztosító Társaságnál.

Alapítva: 1882.

Telefon 320

Vezérképviselő: Satumare Str. Regina

Maria (v. Széchényi u.) 12.

± **A Kereskedelmi Utazók Egyesülete**, amelynek központja tudvalevőleg Timisarára, a Bánát fővárosába van, Szatmáron fiókot létesített s a minisztériumtól kapott engedély alapján már meg is kezdte működését Dr. Borgida Endre, Steier Sándor és Freier Áron ügyvezetése mellett. A szatmári fiók hivatalos helyisége a Piața Brătianu 6 szám alatt levő s előnyösen ismert Bárány Béla féle vendéglő külön termeiben van.

A legkövetesebb **haskótók, fűzők, melltartók, prima gummifűzők** meglepő olcsó árban: **GROSZ GIZELLÁNÁL** Calea Traian (v. Attila u.) 10. szerezhetők be.

A legszebb cipő festés **KLÁNICÁNÁL**

— **A szlatinai sóbánya veszedelme.** Máramaroszi tudósítónk jelenti: A szlatinai sóbányákat az állandóan és mind nagyobb vehemenciával előretörő édes víz elárasztó veszedelme fenyegeti. A közdelem az édes vízzel már évtizedekre nyulik vissza s az édes víz betörésének esett áldozatul a Kunigunda bánya is. A minisztérium erőlyesen cáfolja ugyan a közeli veszedelemről szóló híreket, de a helyi értesülések ezeknek a cáfolatokkal nem egyeznek.

Rengőcipő, harisnyát pusztít az izzadó láb s azonkívül kellemetlen szagot áraszt!... Legbiztosabb el-
lenszere a

"Robella Siccatol"
Készíti: ROBELLA Cosmetica Satumare, P. Brătianu 6. I. em. Tel.: 27.

Halmes fogászati műterem

Satu-Mare,
Verbőczy ucca 11. (Kath. Legényegylettel szemben)

Készít: műfogakat, arany fogkoronákat és fogtömítéseket.

± **A szatmári közönség** körében előnyösen ismert tény, hogy Bárány Béla, P. Brătianu (v. Deák tér) 6 szám alatti vendéglője kedves, intim lokálokból áll, ahol a közönség figyelmes kiszolgálásban, olcsó, de

elsőrangú italokban részestül. Bárány Béla vendéglőjét különös előszeretettel keresi fel a közönség, mert ott izletes és izléses szervírozással lehet ékezní, minthogy háziasan kezelt konyhája ebben a tekintetben első helyen áll. Érdemes tudnunk, hogy tisztviselők olcsóabonnomában részestülnek, ami a mai drágaság mellett magábanvéve coossális előny a fix fizetésből élő tisztviselőinknek.

— **Ha divatos és mégis olcsó férfi és női kalapra van szükség, akkor keresson fel JELENIK LAJOS amerikai kalapüzemét. Várdomb u. 25. Javításokat olcsón vállal.**

Steier Sándor és Társai
fűszer, gyarmat és pamut import vállalata
Szatmár, Batthányi u. 2.

Üzletáthelyezés
25 év óta fenálló üzletemet László és Markovits féle üzlethelyiségbe, „Daácia mellett” helyeztem át.
„Párisi Áruház”
Róth Róbert

Hirdessen a
„Hétfői Friss Ujság”-ban.

Rejtvények

I.

Verses rejtvény

A lakács, a vadász:
Ugye ez kétféle?
Egyik a másiknak
Ritkán néz feléje.

Nem illenek össze,
S való, ami való;
Amiket csinálnak,
Nem is összevaló.

Mégis egy jó gyűmölcs
Igy szólnak fenn:
„A lakács, a vadász
Egyesül én bennem.”

II.

Betű rejtvény

OO

A megfejtések március 12-ig küldendők be. Sorshúzás után két helyesen megfejtő részére a „Hétfői Friss Ujság”-ot egy-egy negyed évig díjmentesen küldjük.

A 8-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtései a következők: 1. Esztergom. 2. Lelkiegyensúly.

A helyesen megfejtők nevei: Hacker Gábor, Volf Károly, Knapp Olga, Varga Bözsi, Nagy István, Lieber Józsa, Verdes Gábor, Satumare. Katz Jenő, Vigh Bernát, Sighet. A. Malvin Halmeu. Müller Mórén, Baia Mare.

Jutalmat nyertek: Verdes Gábor, Nagy István.

HIREK

Felelősszerkesztő Dr. Már István
Nagykarolyi szerkesztőségünk:
Csáky Gusztáv, Reg. Ferd. 21.

A sziv tragédiája

Laksmi varázsfűve megsugam hol terem?
— Szivecskédben: Napja a szerelem!
Édes! lelsz tüzeltől kicsiny otthonodban;
Halál, sir borzongat, lángra ha kilobban.
És lőn megteremtve egykoron az ember,
Zaklató szívből tisztá szerelemmel.
Azóta a világ, sojna, megváltozott.
Baj van csak szíveddel, nyugósan hordozod.

Műjóm féle érdek rabszolgája lettél;
Lényed árucikk, ha alkuszod, „kezet kér”
Legszentebb szerelmed, könnyen sulba vágod...

Ah! Nők! Hűségatok dulja e világot!
Írta: Joláthy Ernő.

± **Városunk közegészségügyi hivatalának** tagadatai: tanul igen üdvös és mindnyájunk javát akaró intézkedése volt az, hogy nyilvános helyiségekben higiénikus köpcészek legyenek elhelyezve. Ez az intézkedés, — nagyon helyesen — a mind nagyobb méreteket öltő tudóvész tovább terjedésének megakadályozását kívánja szolgálni, de ugyanakkor

szinte megdöbbentően tapasztaljuk, hogy városunk több pontjain, nyitott bódékban élelmiszereket, hústételeket árusítanak, mintha bizony ezek az ott elhelyezett élelmiszerek, — különösen szeles időben — nem lennének kitéve az ut porával felkavart millió és milliárd mizármával telített porréteg fertőzésének. Ajánljuk ezen sorainkat a városi tisztli főorvos ur szíves figyelmébe s a közérdekében sürgős intézkedését kérjük. —

— **A horvát kulturális szerelem.** Zágrábból jelentik: Az itteni tudományegyetemnek egy küldöttsége jelent meg a minap kihallgatáson a belgrádi kultuszminiszternél, hogy tiltakozzanak az egyetem több fakultásának tervbe vett megszüntetése ellen. Az „Obzor” című lap, amely pedig nem a legbizelgőbb hangon szokott megemlékezni a volt magyar uralomról, most leszögezi, hogy: „a magyarok mindig tisztelteben tartották a horvát kulturális intézményeket és egyetlen eset-

Apolló

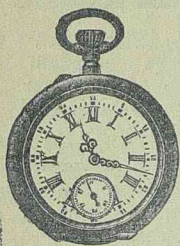
Hétfőn, kedden és szerdán: JÁ-
TEKOSNO Extra sláger. Főszerep-
ben Harry Liedtke, Eszterházi Ág-
nes és Jack Trevor

Uránia

Hétfőn: PATT és PATACHON
falrengető vigjátéka a „Vig
halászkok”

Hol vásároljunk?

Önök nem kerül fáradságába s a hirdetővel és velünk szemben is kedves figyelmet tanúsít, ha vásárlásnál a „Hétfői Friss Ujság”-ra hivatkozik!...

GROSZ | BERNAT
órás és ékszerész
SATU MARE

Strada Mihai Viteazul (volt Rákóczy ucca) 31.

Állandóan alkalmi vételek! Antik tárgyak, arany és ezüstművek vétele és eladása. Óra és ékszer javítások. Optikai cikkek orvosi rendelethez.

Székely István

bőrönd, bőrdiszmu és lószerszámgyártó Satumare, Str. Mih. Viteazul (v. Rákóczy u.) 21.

Raktáron tart: bőröndöket, kézitáskákat, redikülőket és pénztárcákat; valamint kocsizó és ígás lószerszámokat

Legelőnyösebb beszerzési forrás!...

Figyelem!

Ha rugókonyan és könnyen akar járni, akkor ludtálcá betétet cipőjébe

Tatár Miklósnál

Bercsényi ucca 42. vegyen.

Kérjük mindenütt a

„Lutherczell”

sőreit
Megrendelhető: Steinmetz Lipót és társa cégnél, Bul. Bassarabilor (Batthányi u.) 16
Telefon száma: 313

Mezőgazdák figyelmébe!

Mindenféle mezőgazdasági gépek törött alkat részeit szakszerűen és felelősség mellett olcsón heggesztik:

Kőrössi és Majthényi
lakatosok és autogépheggesztők
Szatmár, Kölcsey u. 8 szám.

Nyersgumival

a legjobb divat szerint készít cipőket és csizmákat

Fedor Biljakov

cipész, Str. Stefan cel Mare (v. Kazinczy ucca) 10.

Hó és sárcipők

szakszerű javítását a legolcsóbban vállalja.

Mű és Sima örlést garantált minőségben és olajsajtólást a legolcsóbban végez a

László malom

Telefon 390

Menyasszonyi, — nyoszolyolányi csokrok, koszorúk és különféle élő és mű virágok a legolcsóbban

Berey Károlyné

virágüzletében szerezhetők be. Szatmár, Kazinczy ucca 11

Tevjovits József

vizumoztatási irodája

Dácia udvar

Gyorsan, pontosan és olcsón teljesíti megbízatásait

Kereshet,

de találni nem fog rófiós áruban

olcsóbb bevásárlási forrást, mint a **Textil-Ház**

Klein & Co. P. Bratianu (v. Deák-tér) 21. Dr. Vajai ház.

Tegyen egy próba vásárlást!...

Garancia képes egyéneknek részletre is!...

Husvétii sonkát

idejében rendeljen

Iring & Kraicsovits

mészáros, hentes és kolbászárú üzletében Szatmár, Mihai Viteazul (v. Rákóczy u.) 27.

Naponta friss és tisztán kezelt áruk kaphatók!

Zsák, zsineg, ponyva

nagy választékban és legolcsóbb árakban

Glücklich

Bernát és fia

cégnél, P. Bratianu 27. (Plébánia épület) Telefon: 21.

Aszódi fényképészeti műterme

Szatmár, P. Bratianu (v. Deák-tér) 9. szám
Készíti a legkiválóbb fényképfelvételeket, nagyításokat aquarell, olaj és pastell festményeket, len jutányvázakat mellett igazolványképek során kívüli

A „Hétfői Friss Ujság” hirdetései nélkül ne várjon üzleti forgalmat

Nekisérletezzén

a jó minőségű szövettel, hanem KERESSE FEL

Lovász György

uriszabóságát Piata Bratianu (volt Deák-tér) 2.

Ne halgasson senkire, keresse fel saját szabóját.

Szatmári Timár Ipartársulat

Központi Elárusító Csarnoka

Satu-Mare

Str. Decebal
Kölcsy u.

2.

Ajánlja: Fekete sima pilling és préselt bőröket, tahén-bőr, húzbőr, vikszbőr és hasításban mindenkor legolcsóbb napi árban. Állandóan nagy raktár.

„Iris” chamotte porcelán kályhák minden színben és nagyságban kaphatók

BERGER ADOLF

kályhámesternél Szatmár, Str. Corvin. (Hunyadi u.) 29.

720-as benzin

A Str. Horla (volt Károlyi köz) 5. szám alatti telephelyünk előtt felállított legmodernebb automatikus benzintöltő állomásunkon mindenkor legolcsóbban kapható.

Éjjeli szolgálat Vas és Vasárnap behozatall r. t. Lincoln FORD Fordson osztálya

Porosz

k ő s z é n

vágott bükk tűzifa

FISCHER

HERMAN

fakereskedőnél

Telefon 122 123.

Amennyiben a HÁZTARTÁS

sokat felemészti könnyelműség

ma a színehagyott, kopott, vagy kitért

cipőket félredobni,

mert ERDÉLYI Szatmár, Str. Cuza Voda (v. Eötvös u.) 1 azokat teljesen ujja alakítja.

Ha Szatmáron van dolga

okvetlenül keresse fel az állomással szemben levő, jó hírnévnek örvendő

„PARK”

szállodát és éttermet. Olcsó és nyugalmat nyújtó szobái garantált fér gmentesek. Szigorúan orth כשר kosher házi konyha. Elsőrendű borok.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Szatmár legkellemesebb szórakozóhelye a

„Viktoria”

Elsőrangú borok. Kül-és belföldi lapok. Naponta kitűnő cigányzenekar hangversenyez.

Tisztelettel:

Pali bácsi

Hozományt kap

minden véglegény és menyasszony, aki a „DANUBIA” biztosító R-t-nál biztosít. Minimális befizetés ellenében nagyösszegű kifizetést kap.

Ügynökök magas jutalékkal felvételnek. Satumare, Str. Petru Rares (Petőfi u) 9.

Puskás Árpád

uri-szabósága

S Z A T M Á R,
Str. Stefan cel Mare
(v. Kazinczy u.) 10.

Közeledik a tavasz! Ilyenkor nem csekély gondot okoz

Hölgyeinknek,

hogy izléses és divatos ridiküllöklök jelenjenek meg a korzón!

A legújabb párisi modell szerint készített ridiküllöket,ecessereket és utazóbőröndöket. Valamint a legjobb anyagokból irattáskákat, sportfelszerelési cikkeket és bőröndhuzatokat. Továbbá minden a szakba vágó javításokat pontosan és gyorsan teljesítik.

S z é k e l y

Sándor

Satumare

Str. Stefan cel Mare
(v. Kazinczy u.) 16.

A timár ipartársulat székházában Alapított: 1901.

Nyomatott a Hirsch féle nyomdai műintézet gyorsajtóján Satu-Mare